

PAN

AMSTERDAM

KUNSTHANDEL A.H. BIES

Stilleven met roze en gele rozen

Olieverf op doek 47,8 x 65,3 cm
Gesigneerd rechtsonder "G.J. vd S Bakhuyzen"

Gerardine (of Gerardina) van de Sande Bakhuyzen behoort tot de meest vooraanstaande bloemenschilders uit de 19e eeuw. Al op jonge leeftijd blijkt ze het artistieke talent van haar vader Hendrik van de Sande Bakhuyzen (1795 – 1860) te hebben geërfd. Deze geniet een grote reputatie als veeschilder. Samen met haar oudere broer Julius (1835-1925), die zij in talent ruimschoots voorbijstreeft, krijgt ze lessen in zijn atelier. Gerardine specialiseert zich in het schilderen van stillevens, het enige genre dat voor een dame als passend wordt beschouwd. Zij blijkt baanbrekend te zijn op het artistieke vlak. Ze is een van de eerste schilders die breekt met de tradities van het klassieke stilleven. Hoewel haar vroege werk met weelderige maar vooral sterk gearrangeerde bloemenstukken hier nog duidelijk op is geïnspireerd, zoekt ze later naar een wat meer ongedwongen compositie. Wél moet worden gezegd dat ook deze klassieke voorstellingen al blijf geven van een groot schilder talent. Gaandeweg maakt de klassieke vaas echter plaats voor een marmeren plint en later plaatst Gerardine haar bloemen zelfs op een gewone bosgrond. Haar penseelvoering wordt lossier, meer gedurfd, zelfs impressionistisch van karakter. Haar olieverfschilderijen vallen op door hun prachtige lichtval en harmonieuze kleurgebruik. Hiermee bewijst Gerardine alle aspecten van de schilderkunst te beheersen en tevens te kunnen vernieuwen.

In de 19e-eeuwse kunstcritiek krijgen schilderessen maar weinig aandacht ten opzichte van hun mannelijke collega's.

In bepaalde gevallen worden zij zelfs als niet veel meer gezien dan alleen maar echtgenote van een bekende schilder, zoals Sientje Mesdag-van Houten en Marie Bilders-van Bosse. Maar Gerardine van de Sande Bakhuyzen heeft het geluk uit een ruimdenkend gezin te komen en krijgt vrijwel dezelfde kansen als haar broer. Ze onderscheidt zich van haar andere vrouwelijke collega's door haar professionaliteit. Zo neemt ze actief deel aan het Nederlandse kunstenaarsleven. Wellicht heeft het feit dat ze ongehuwd blijft, haar hierin gesterkt.

In 1861 krijgt Gerardine van de Sande Bakhuyzen een erelidmaatschap van de Koninklijke Academie in Amsterdam, in 1876 is ze medeoprichter van de Hollandsche Teekenmaatschappij en in 1879 sluit ze zich aan bij het kunstenaarsgenootschap Arti et Amicitiae. Daarnaast neemt ze regelmatig deel aan tentoonstellingen voor Levende Meesters en wint ze diverse prijzen. Op het toppunt van haar roem ontvangt het veel geld voor haar schilderijen. Ze onderhandelt zelfstandig met haar opdrachtgevers, wat voor die tijd zeer ongebruikelijk is. Niettemin verwondert de schilderes alle kunstcritici door de hoge kwaliteit en het vernieuwende karakter van haar werk. Ook bij haar mannelijke collega's oogst Gerardine van de Sande Bakhuyzen veel respect. Dit blijkt wel uit het feit dat grote namen als Jozef Israëls en Hendrik Willem Mesdag spreken op haar begrafenis.